

MOTIE

Titel: Beesel, de meest inclusieve gemeente van Nederland!

De gemeenteraad van Beesel, bijeen in vergadering op 7 maart 2022

Datum 7 maart 2022

Namens fractie CDA, VLP, Beeselse Lijst en Samen Verder

Constateerende dat:

- In de raadsvergadering van 26 april 2021 bij de behandeling van de Stimuleringsregeling Toekomstbestendige Centra Gemeente Beesel door het CDA is aangekondigd dat zij het initiatief zouden nemen om met een voorstel te komen over 'toegankelijkheid in brede zin';
- Als gevolg hiervan een werkgroep is gevormd vanuit de voltallige gemeenteraad, vertegenwoordigd door 1 lid per fractie, die aan de slag is gegaan om te komen tot een initiatiefvoorstel over het thema inclusiviteit/toegankelijkheid;
- De werkgroep hiervoor een brede verkenning heeft uitgevoerd van het thema en zich heeft laten inspireren door deskundigen op het onderwerp;
- De verkenning door de werkgroep leidt tot een bredere benadering van het onderwerp dan vooraf werd verondersteld;
- Het onderwerp bij alle vier de werkgroepleden wordt omarmd als een onderwerp dat voortdurend aandacht moet krijgen;
- Verdere verdieping wenselijk wordt geacht, voordat er een concreet voorstel kan worden voorgelegd.

Overwegende dat:

- Inclusiviteit een vanzelfsprekendheid zou moeten zijn, doorleefd in de raad, het college en de organisatie, in samenspraak met betrokken partners buiten, in denken, handelen en bejegenen;
- Inclusiviteit dynamisch en een onderwerp is dat het totale takenpakket van een gemeente in gemeenschap raakt;
- Een brede benadering van het thema wenselijk wordt geacht;
- Inclusiviteit benaderd dient te worden vanuit drie invalshoeken:
 - fysieke toegankelijkheid;
 - sociale toegankelijkheid;
 - toegankelijkheid van informatie.

Roept op:

Aan de nieuwe raad:

- In de nieuwe bestuursperiode, Beesel de meest inclusieve gemeente van Nederland te maken;
- Hiertoe in samenspraak met de raad beleid te maken en activiteiten op te zetten die zowel de raad, het college en de organisatie helpen om toegankelijkheid/inclusiviteit als vanzelfsprekendheid te zien, zowel in besluitvormingsprocessen als de uitvoering;
- Hiervoor gebruik te maken van kennis en kunde die al is opgedaan bij gemeenten in Nederland, waaronder Stein, onlangs uitgeroepen tot de meest toegankelijke gemeente van Nederland;
- Ook belangenorganisaties en inwoners te betrekken en te werken aan verbinding met partijen in het veld, zodat in dit proces wordt aangesloten bij daadwerkelijke behoeften uit de praktijk;
- In het proces zowel als raad, college en organisatie uit te gaan van

lerend vermogen en te reflecteren om, indien nodig, keuzes te herzien of aanvullende maatregelen te nemen die het proces bevorderen;

- Te starten met een inventarisatie van eenvoudige knelpunten binnen de gemeente Beesel, zodat er concreet aan de slag gegaan kan worden met het thema en verbeteringen in de praktijk merkbaar worden;
- Een structurele aanpak in samenwerking met partnerorganisaties te ontwikkelen en hierbij een afvaardiging vanuit de raadfracties te betrekken;
- De al opgehaalde informatie in de werkgroep die als bijlage is bijgevoegd hiervoor over te dragen.

En gaat over tot de orde van de dag,

Naam: Handtekening

***Will Killaars-
Schoolmeesters***

Martin van der Avoort

Anouk Huijs

Lou Cremers

Emma Timmermans

Jan Hendriks

Bert van den Beucken

Gé Derks

Ilona Franssen-Levels

Lon Smeets

Rob Ambaum

Job Nijssen

Patrick Jacobs

Michele Urru

SAMEN VERDER
Beesel, Reuver, Offenbeek

Rian Janssen

Stemmen voor:*

Stemmen tegen:*

Besluit:*

Aangenomen / Verworpen / Ingetrokken

*** in te vullen door de griffie**

Hoofdlijn aftrap initiatiefvoorstel toegankelijkheid – 1 juli 2021

Wat is wettelijk geregeld (toegankelijkheid in enge zin)

- Toegankelijkheid in enge zin: wat regelt het bouwbesluit op het gebied van toegankelijkheid? Dit zijn hele gerichte en gedetailleerde voorschriften.
 - Hoofdstuk bereikbaarheid en toegankelijkheid (bij nieuwbouw, ook van toepassing bij verbouw);
 - Breedte van gangpaden
 - Drempelvrije doorgang
 - Met het oog op rolstoeltoegankelijkheid
 - In regelgeving lokaal kunnen we niet verder gaan dan hetgeen het bouwbesluit toelaat
- In de Omgevingswet worden nieuwe instrumenten geïntroduceerd, dit biedt meer ruimte voor de gemeente.
 - Verplicht: omgevingsplan en omgevingsvisie → kan een uitvoeringsparagraaf toegankelijkheid bevatten;
 - Je kunt ook werken met een programma Toegankelijkheid
 - De exacte inhoud is nog niet helder, maar wel meer flexibiliteit dan het huidige bouwbesluit.

Andere benadering (toegankelijkheid in brede zin):

- Toegankelijkheid in brede zin: inclusiviteit, bewustwording, je uitgenodigd voelen, sociale drempels wegnemen;
- Meer brede zin van toegankelijkheid, hoe voelen mensen zich welkom?
- Hier is geen specifiek beleid voor.

Brainstorm insteek initiatiefvoorstel

- De brede benadering, meer dan de technische benadering op basis van het bouwbesluit. Kijk hierbij naar de invalshoek van ondernemers, inwoners en gemeente. Weten we van elkaar waar behoefte aan is en wat de mogelijkheden zijn? Laten we nu zaken liggen, waar we wel iets mee kunnen?
- Gericht op het toekomstbestendig houden van de gemeente Beesel in fysieke zin, maar ook ter bevordering van de inclusiviteit, fysieke drempels wegnemen. Niet alleen naar de letter van de wet, maar realistisch en bruikbaar.
- Breed verkennen: van stimuleringsregelingen tot ondersteuningsaanbod en leren.
- Intentie verkennen van ondernemers, inwoners, gemeente: ze moeten wel intrinsiek gemotiveerd zijn om maatregelen te nemen, niet doen 'om maar aan de regels te voldoen'.
- Benader het vraagstuk inclusiviteit vanuit meerdere pijlers, nader te bepalen welke, denk aan:
 - Aanpassingen fysiek;
 - Bewustwording;
 - Reclame, promotie;
 - Betrokkenheid van de gemeenschap creëren, acceptatie;
 - Gerichte hulpverlening aan Wmo-cliënten;
 - Bestaande voorzieningenaanbod beoordelen op toegankelijkheid;
 - Et cetera.
- De invalshoeken die gekozen kunnen worden zijn zowel het belang van de bezoeker als het belang van de ondernemer. Fysieke en sociale toegankelijkheid kan ook leiden tot het aantrekken van meer bezoekers.
- Toegankelijkheid en inclusiviteit moeten 'normaal' zijn en niet iets bijzonders zijn.
- Intramurale zorg wordt steeds verder afgebouwd, mensen die te maken hebben met een beperking of problematiek wonen steeds vaker 'in de wijk'. Dit vraagt ook om de verandering van de mindset van direct omwonenden. Cultuurverandering nodig, weer 'vanzelfsprekend' maken.

- Niet kiezen voor een aanpak om 'het geweten te sussen'.
- Is bekend hoe in Beesel door de inwoners wordt gekeken naar 'inclusiviteit'? → dit is nooit letterlijk onderzocht. Komt dit wel aan bod in keukentafelgesprekken? Wellicht goed om op te nemen in het voorstel: in deze gesprekken uitvragen "welke voorzieningen in het kader van inclusiviteit mis je?"
- Ontwikkelingen in het professionele zorglandschap vragen om een beweging naar buiten, steeds meer van intramuraal naar de wijk. Vanuit de Wmo toewerken naar een basisaanbod van voorzieningen. Dit gebeurt ook nu al. Maar hoe zorgen we voor acceptatie in de gemeenschap.
- Denk aan huidige voorzieningenaanbod en maak daarin een slag (algemene voorliggende voorzieningen, maatwerkvoorzieningen).
- Pas je keuzes en maatregelen toe op de schaal van de gemeente Beesel, hou er rekening mee dat mensen elkaar in een kleine gemeenschap makkelijk(er) kennen en dit juist weer een drempel kan zijn om deel te nemen aan activiteiten of zich te begeven richting voorzieningen.
- Zet een specifieke beweging in gang, heb niet de illusie dat je met één voorstel de hele benadering ten aanzien van inclusiviteit in de gemeente en gemeenschap verandert.
- Pas op met het benadrukken van iemands beperking bij het ontplooiën van initiatieven, laat initiatieven opgaan in de 'normale' samenleving. Ga geen 'hokjes' creëren, en benader het niet te individueel.
- Heb niet de illusie dat je iedereen kan veranderen. Aan de ene kant op het vlak van tolerantie, maar ga ook van mensen met een beperking niet afdwingen dat zij 'mee doen'.
- Kun je lesmateriaal aan basisscholen aanbieden, in de geest van 'pestprogramma's' of thema's.
- Inclusiviteitsnetwerk is in opbouw, maak gebruik van dit netwerk om het thema breder in de samenleving te laten landen.
- Organiseer activiteiten waarbij de verbinding wordt gemaakt tussen mensen met een beperking en zaken die als 'normaal' worden beschouwd.
- Toegankelijkheid gaat in enge zin verder dan alleen gebouwen. Hou ook rekening met de inrichting van de openbare ruimte en de toegankelijkheid en bereikbaarheid van maatschappelijk relevante locaties (denk aan bibliotheek, station et cetera). Is het daarnaast uitnodigend om gebruik te maken van deze voorzieningen?
- Toegankelijkheid kan ook betekenen dat voorzieningen betaalbaar zijn, hoe hou je op dat gebied de drempel laag?
- Inspiratie opdoen bij andere gemeenten.
- Het voorstel zelf moet op een laagdrempelige manier worden geschreven.
- Kan Esther van Herpen de hoofdlijn van het voorstel vervatten in een tekening?

Focus

- Realistisch voorstel maken, afgebakend, beweging in gang zetten, bewustwording creëren, moet een onderdeel zijn van de manier van denken en werken;
- Van een medisch model naar een sociaal;
- Doel: Beesel wil de meest toegankelijke gemeente van Nederland zijn;
- Twee sporen:
 - hoe handelt de gemeente;
 - hoe verander je gedrag en houding 'van de buitenwereld' (inwoners en ondernemers).
- Wat bestaat er al?
- Welke behoefte leeft er, welke knelpunten zijn er?
- Drie aandachtsgebieden:
 1. Bouwtechnisch;
 - Stimuleren aanpassingen fysiek;
 - Inrichting winkels;

- Inrichting van de fysieke leefomgeving → geef toegankelijkheid een plaats in de gesprekken en ideevorming van inrichting van de openbare ruimte (integrale aanpak en benadering).
 - Aandachtspunt voor implementatie van de omgevingswet in lokale aanpak.
 - 2. Bewustwording/sociale toegankelijkheid;
 - Ondernemers laten inzien dat iedereen welkom is, draagvlak voor maatregelen;
 - Inwoners bewuster en alerter maken;
 - Bewustwordingscampagnes, ervaringen delen;
 - Opleiding van medewerkers;
 - Trajecten op scholen.
 - 3. Aantrekkelijkheid
 - 4. Informatietoegankelijkheid
 - Teksten;
 - Websites;
 - Begrijpelijke communicatie door de gemeente.
- Betrekken partijen: niet vóór iemand denken, maar mét iemand denken.
 - Tevens opdracht formuleren voor inbreng in aanpak omgevingswet, omgevingsvisie, ambtenaar toegankelijkheid.

Afspraken:

In iBabs een groep aanmaken (Niki);

Rian zoekt contact met de gemeente Harderwijk;

Niki zoekt contact met Wil Evers in Deurne;

Will informeert bij Anouk Huijs naar de aanpak op de scholen.

Aantekeningen/opbrengst 2e bijeenkomst initiatiefvoorstel toegankelijkheid
Dinsdag 21 september 2021

Aanwezig: Will Killaars-Schoolmeesters
Ilona Franssen-Levels
Rian Janssen
Wil Evers (gemeente Deurne – gast)
Niki Vintcent (aantekeningen)

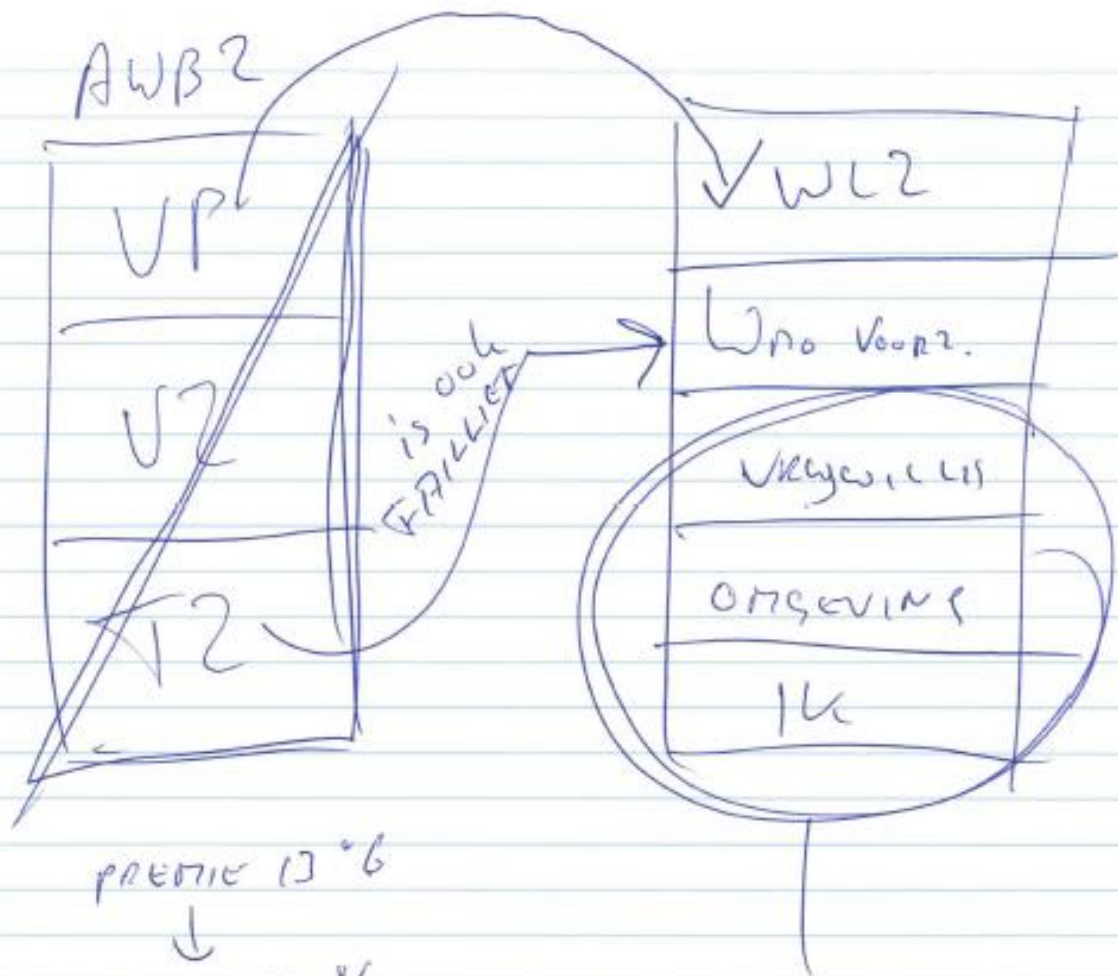
Afgemeld: Patrick Jacobs

Wil Evers van de gemeente Deurne is als gast aanwezig en geeft een inleiding op het thema inclusieve samenleving:

- De basis voor een inclusieve maatschappij ligt onder andere in de Agenda 22/[VN-verdrag](#);
- Kern van het verhaal is: toegankelijkheid moet normaal zijn en niks bijzonders of speciaals;
- Dit vraagt om een praktische aanpak. “Gebruik je boeren nuchtere verstand om met oplossingen te komen zonder hiervoor grote investeringen te hoeven doen. Voorkom dikke nota’s en pakken papier.”
- Toegankelijkheid kan worden benaderd van drie hoeken: fysieke toegankelijkheid, sociale toegankelijkheid en de toegankelijkheid van informatie.
- Toegankelijkheid, bereikbaarheid en bruikbaarheid, zoeken naar de balans en investeren op plekken waar mensen op zitten te wachten, daar waar een behoefte is.
- Kwaliteit, inhoud en acceptatie bepalen de mate van impact van en de wijze waarop een voorziening wordt gebruikt.
- Stel bij de benadering van een inclusiviteitsvraagstuk drie vragen: wat wil ik, wat kan ik, wat heb ik daarnaast nog nodig? Op basis daarvan kun je bepalen welke behoefte er zit. Zorg dat de boodschap begrepen en daarmee geaccepteerd wordt.
- **De basis van een inclusieve benadering zit in houding, gedrag en bejegening. Voorkom dat je gemeentelijke dienstverleningsconcept alleen gericht is op het leveren van producten. Voor veel zaken werkt dit prima, maar aanvullend daarop is het heel erg helpend om creatieve denkers in te zetten om beleid en projecten te ontwikkelen. Sta ook open voor initiatieven van buiten. Dit is een houding, cultuur, dynamiek van waaruit maatwerk geleverd zou moeten worden.**

In een inclusieve benadering:

- Inzet op preventie of voorliggende voorzieningen meer benutten;
- Wil benoemt als voorbeeld de [Zorgcoöperatie Helenaveen](#). Dit is een voorziening voor senioren die vooral draait met vrijwilligers, die indien nodig kunnen terugvallen professionele ondersteuning (zorg). De gemeente heeft een subsidierelatie met deze coöperatie voor de financiering van de activiteiten. Met de inzet van de coöperatie wordt dure inzet van professionele zorg en bijbehorend vervoer beperkt. Bij een volledig professionele aanpak zouden de kosten ongeveer € 100.000 op jaarbasis bedragen, vrijwillige inzet kost jaarlijkse ongeveer € 23.000 subsidie.
- Een dergelijke aanpak vraagt om lef, durf om buiten de lijntjes te kleuren, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Deze omslag van denken en benaderen is er vallen en opstaan in de ambtelijk organisatie tot stand gekomen in een periode van 10 jaar.
- Wil maakt een tekening van het financieringsmodel van het huidige zorgstelsel en de totstandkoming van dit model via de ombuiging van wetgeving en middelen:

HIER INVESTEREN
COLLECTIEF / VOOR 14500

- Denk niet te snel dat de gemeente geen taak heeft bij het ondersteunen en faciliteren van vrijwilligersinitiatieven met een sociale of inclusieve insteek.
- Wil geeft als ander voorbeeld van 'buiten de lijntjes kleuren' het initiatief [TEJO huis Deurne](#). Jongeren kunnen hier terecht voor ontmoeting en luisterend oor (maximaal 10 gesprekken) met professionals die hier op vrijwillige basis aan deelnemen. Alles is bespreekbaar zonder verslaglegging en dossiervorming. Ook dit is een voorbeeld van een laagdrempelig initiatief dat past binnen een inclusieve samenleving tegen relatief lage kosten (buiten de professionele jeugdzorg).
- Anders denken, anders doen en anders organiseren zijn nodig om een inclusieve aanpak mogelijk te maken, richt initiatieven bijvoorbeeld in als (tijdelijke) proeftuin. Zie ook de website van de [Proeftuin Deurne](#).
- Zorg er ook voor dat professionals meer bij elkaar worden gebracht en niet meer 'in hokjes' denken en hun werk doen. Zonder uitbreiding van capaciteit is er veel meer onderlinge samenwerking. (Voorbeeld: [Zorg in Deurne](#))
- Zoek in een inclusieve aanpak specifiek naar de échte behoefte en werk van daaruit aan een maatwerkoplossing, ga niet zomaar via een gestandaardiseerd proces werken. Niet denken in diensten en producten maar de mens centraal stellen op alle leefgebieden. Diensten en producten met bijbehorende systeemwereld of systeemdenken worden dan ondergeschikt.
- Benader inclusiviteit vanuit het principe van [Positieve gezondheid](#) (Machteld Huber): welbevinden en een optelsom van alle leef- en deelgebieden, mensgericht. Heb niet alleen de focus op het lichamelijke en eventuele beperkingen.

Enkele voorbeelden van toegankelijkheidsactiviteiten

- Zoek de verbinding met partijen in het veld. Creëer het besef dat je uiteindelijk samen met belangenbehartigers dezelfde agenda hebt.
- Belangenvereniging Gehandicapten heeft (beperkte gesubsidieerd) alle openbare (maatschappelijke) gebouwen getoetst op toegankelijkheid en hier een advies uitgebracht. Aan de hand van dat advies worden ondernemers et cetera gestimuleerd om (kleine) verbeteringen aan hun pand door te voeren. Beperkt zijn er naast gebouwelijke tips ook adviezen over bejegening en omgang gegeven.
- Met de welzijnsstichting zijn afspraken gemaakt over het aanbieden van bewustwordingstrajecten over het thema toegankelijkheid, bijvoorbeeld aan ondernemers.
- In samenwerking met de Ouderenbonden zijn vanuit het project '[Mijn Huis Past](#)' woonscaans gemaakt en adviezen gegeven aan inwoners over levensloopbestendigheid, duurzaamheid, veiligheid.
- In de openbare ruimte kun je makkelijk praktische problemen tegenkomen. Denk hier ook in functionaliteit en niet enkel in regels. Organiseer om deze benadering te laten ervaren bijvoorbeeld een dag waar gemeentelijke medewerkers die betrokken zijn bij de inrichting van de openbare ruimte proefondervindelijk ervaren welke toegankelijkheidsproblemen er op dit moment bij de inrichting van de openbare ruimte zijn gecreëerd.
- In Deurne zijn klantreizen in beeld gebracht om goed zicht te krijgen op trajecten en positieve ervaringen en knelpunten. Dit geeft een goed kwalitatief beeld, maar zegt weinig over de besteding van middelen. Besparingen door andere manieren van werken zijn niet altijd goed in beeld te brengen, aangezien door een alternatief traject niet altijd duidelijk is welk professioneel traject wordt voorkomen (van lichte inzet tot zware inzet).
- Voorbeeld: Koplopersproject Movisie: [Koplopers Cliëntondersteuning op de kaart | Movisie](#)

In bovengenoemde projecten is samenwerking gezocht met vrijwilligersorganisaties of belangengroepen. Het is belangrijk om met dergelijke belangengroepen vooraf te investeren in het gesprek met elkaar en verwachtingen te managen. Een traject waarbij een vrijwilligersgroep een advies geeft over toegankelijkheid moet wel leiden tot daadwerkelijke resultaten, en niet tot een rapport dat zonder dat er iets mee gedaan wordt, in de la verdwijnt.

Ideeën voor Beesel

- Relevant is de vraag: wat doen we nu al?
- Wat willen we bereiken?

Wil doet de suggestie om het vraagstuk inclusiviteit vanuit drie invalshoeken te benaderen:

1. Sturen op maatschappelijke effecten (i.p.v. financiën)
 2. Doelmatig en rechtmatig zijn beide even belangrijk
 3. Kleine dingen alvast oppakken
- Zoek verbinding met gelijkgestemde partners!
 - Een vrijdenker kan helpen om bestaande werkwijzen, patronen en gedrag te doorbreken en te werken aan een andere houding en gedrag;
 - Laat medewerkers ervaren tegen welke toegankelijkheidsproblemen mensen in de openbare ruimte en praktijk aanlopen;
 - Werk aan verbinding met partijen in het veld;
 - Mogelijke praktijkcases/quick wins voor Beesel:
 - o Verdeling woningen door Nester: in prestatieafspraken opnemen dat eigen inwoners voldoende geschikte en toegankelijke woningen kunnen krijgen binnen de eigen gemeente.
 - o Openbare ruimte – ervaren welke belemmeringen er zijn.
 - o Ondersteuning bij vervoer op korte afstand, bijvoorbeeld met behulp van duofietsen, deels gefinancierd via goede doelen fondsen.
 - o Automaatje ANWB.
 - o Heldere communicatie op B1 niveau door de gemeente.
 - Zoek een combinatie van praktijkacties (om te laten dat je écht bereid bent om het thema aan te pakken) en gebruik dat ook om de mindset te veranderen.
 - Tweesporige aanpak richting de raad: nu een aantal concrete zaken oppakken en ‘zaadje planten’ voor de komende raadsperiode. Filosofie formuleren en meegeven voor volgende bestuursperiode?
 - Themagroep ‘toegankelijkheid’ vanuit de raad ook in stand houden na de verkiezingen en breder trekken: ambtelijke organisatie, belangengroepen. Wel de verbinding zoeken met de praktijk. Zou de basis kunnen zijn van een voorstel.
 - Initiatief bij de raadsleden, term ‘initiatiefgroep’. Raadsleden niet in de uitvoering.
 - Tevens beschrijven wat deze initiatiefgroep wenst te bereiken.

Afspraak

- Niki vult notitie aan en koppelt terug naar Wil Evers
 - Na aanvulling deelt Niki de notitie met de werkgroep
 - Daarna volgt terugkoppeling aan Patrick
 - Hoofdpijnen uit de eerste twee bijeenkomsten op een rij zetten en als basis gebruiken voor een derde sessie met post-its, waarbij een benadering in twee sporen wordt uitgewerkt:
 - o Wat doen we nu nog;
 - o Wat willen we voor de langere termijn uitwerken;
- Of:
- o Praktijkvoorbeelden en initiatiefgroep – ‘iets concreets’ (korte termijn)
 - o Visie (lange termijn)

Niki plant na de Algemene Beschouwingen (11 november 2021) een nieuwe afspraak met de werkgroep.

Bijlage: “De kern van E = K x A”

De kern van $E = K \times A$

De kern hiervan is dat een kwalitatief minder goede oplossing die beter gedragen wordt (geaccepteerd) door de mensen die het moeten uitvoeren, uiteindelijk een hoger effect sorteert dan een kwalitatief betere oplossing waar minder draagvlak (acceptatie) voor is.

$E = K \times A$ in cijfers

Stel:

K (Kwaliteit) = 10 (echt allerbeste voorstel/de beste oplossing die er is)

A (Acceptatie) = 4,5 (er is weinig draagvlak voor de oplossing/voorstel)

Dan is E (Effect) = 45.

Wat nu als we aan de slag gaan met een kwalitatief minder goede oplossing/voorstel waar veel meer draagvlak voor is.

In cijfers weer:

K (Kwaliteit) = 7 (een veel minder goed voorstel/oplossing, maar wel voldoende)

A (Acceptatie) = 9 (er is zeer veel draagvlak voor de oplossing/voorstel)

Dan is E (Effect) = 63.

Door hiermee te 'spelen' heb je als manager een 'instrument' in handen waarbij het er niet om gaat dat jij alles zelf bepaalt en het beste weet, maar waar je door draagvlak te creëren met 'minder middelen' soms een beter resultaat kunt creëren. Voor mij destijds een eye-opener die ik veel en graag gedeeld heb.